

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі України

Факультет біології та лісового господарства

Кафедра лісового і садово-паркового господарства

Дисципліна: «Природно-заповідна справа»

Коротка характеристика: вибіркова; 4 курс 8 семестр; 5 кредитів ЄКТС; 150 год., з них лекцій – 10 год., практичних – 20 год.

Розклад занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Викладач: [Шепелюк Марія Олександрівна](#), кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства; Гетьманчук Анатолій Іванович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри лісового і садово-паркового господарства

Електронна пошта: shepeliuk.mariia@vnu.edu

Передумови вивчення курсу: вивчення дисципліни передбачає попереднє засвоєння кредитів із ботаніки, дендрології, загальної екології.

1. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Природно-заповідна справа» є надання майбутнім фахівцям комплексу знань щодо теоретичного та практичного підґрунтя охорони природи, організації, планування та проведення природоохоронної діяльності, формування у здобувачів системного екологічного мислення та навичок прийняття оптимальних управлінських рішень в галузі заповідної справи, ефективності природоохоронної діяльності та збалансованого ведення лісового, мисливського та садово-паркового господарства в межах наявних, а також створення нових об'єктів і територій ПЗФ.

Ця дисципліна знайомить здобувачів з міжнародними принципами, підходами та національними законодавчими і нормативними основами охорони природи, збалансованого природокористування з метою гармонізації відносин в системі «суспільство-природа». Вона несе екоцентричну функцію та сприяє формуванню екологічної свідомості у здобувачів.

Розглядаються поняття, завдання екологічної освіти і екологічного виховання; основні напрями, форми і методи природно-охоронної пропаганди на базі природно-заповідних територій; екологічна стежка як засіб екоосвіти, виховання і рекреації; екологічний рух; релігія і охорона природи.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ

В процесі вивчення дисципліни студенти здобувають такі компетентності:

- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність планувати й реалізовувати ефективні заходи з організації господарства, підвищення продуктивності насаджень та їх біологічної стійкості, ощадливого на екологічних засадах використання лісових ресурсів;

- формувати екологічне мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства;
- особисту відповідальність за стан довкілля на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях.

Під час якісного вивчення дисципліни студент отримає такі результати навчання:

- розуміти напрямки наукових досліджень з проблем охорони природи;
- володіти методами планування і організації об'єктів природно-заповідного фонду;
- закріпити навички: визначення територій і об'єктів, цінних з природоохоронного огляду;
- розробляти алгоритм обґрунтування створення об'єктів ПЗФ;
- володіти головними сучасними знаннями і методичними аспектами заповідної справи.

В результаті засвоєння матеріалу дисципліни, у студентів сформується професійна підготовка бакалаврів лісового господарства, які зможуть при необхідності працювати на територіях природно-заповідного фонду, застосовувати знання для наукової діяльності, організації ведення екологічно збалансованого господарювання, лісокористування та його ефективного екологічного контролю. Що у свою чергу формуватиме та розвиватиме їх критичне мислення, лідерські здібності та здібності до комплексного вирішення проблем.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекцій, які розглядаються

Тема 1. Заповідна справа як комплексна система збереження біотичного різноманіття. Науково-методологічні засади заповідної справи.

Тема 2. Поняття про категорії природоохоронних територій. Функціональна класифікація заповідних територій.

Тема 3. Міжнародні класифікації природоохоронних територій. Основні форми міжнародного співробітництва в галузі охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду. Основні положення Конвенції про збереження біологічного різноманіття.

Тема 4. Нормативно-правові засади створення та проектування територій та об'єктів природно-заповідного фонду України.

Тема 5. Класифікація, статус та завдання територій та об'єктів ПЗФ України.

Перелік тем практичних робіт:

Нормативно-правові засади охорони та використання територій і об'єктів природно-заповідного фонду України.

Природні території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх природоохоронна роль та роль у збереженні ландшафтного та біорізноманіття.

Класифікації природоохоронних територій.

Штучно створенні природоохоронні об'єкти.

Заповідні території Полісся.

Методика формування екологічної стежки.

Підготовка наукового обґрунтування щодо створення територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

Обчислення шкоди від порушення режиму охорони природно-заповідного фонду.

4. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання											Загальна кількість балів	
Пр1	Пр2	Пр3	Пр4	Пр5	Пр6	Пр7	Пр8	Пр9	Пр10	Контрольна робота 1		
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	30	30	100

Критерії оцінювання та політика викладача щодо дедлайнів

Практичні навички оцінюються за результатами виконання практичних робіт. Максимальна кількість балів за виконання роботи – 4 бали. Практична робота може бути оцінена на максимальну кількість балів, якщо студент виконав всі завдання, оформив роботу, зробив висновки.

Політика викладача щодо студента відвідування занять – відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

Політика щодо академічної доброчесності – списування під час проведення проміжних, а також підсумкових атестацій суворо заборонено (в тому числі із використанням мобільних пристроїв). Реферати повинні містити коректні текстові посилання на використані джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання – роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, супроводжуються додатковим усним захистом, або ж за рішенням студента оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання контрольних робіт відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний), що підтверджують неможливість або нездатність виконати завдання у встановлені строки.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки»

(https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/1_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82i%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC.%D0%9B.%D0%A3.2_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf)

5. ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного контролю. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно. У випадку незадовільної оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік. При цьому на заліку бали, набрані за результатами поточного оцінювання, анулюються. Залік проводиться у вигляді письмового тестового контролю, за результатами якого студент може отримати від 0 до 100 балів. Для отримання оцінки потрібно набрати певну кількість балів згідно шкали оцінювання.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Грищенко Ю.М. Основи заповідної справи: навчальний посібник. Рівне: РДТУ, 2000. 239 с.
2. Гродзинський М.Д., Стеценко М.П. Заповідна справа в Україні: навчальний посібник. К.: Географіка, 2003. 306 с.
3. Закон України “Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки”. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 47. С. 405-434.
4. Заповідники і національні природні парки України. К.: Вища школа, 2009. 232 с.
5. Збірник методичних матеріалів з питань рекреаційно-туристичної діяльності на територіях природно-заповідного фонду. К., 2011. 272 с.
6. Зелена книга України / під заг. ред. чл.-кор. НАН України Я. П. Дідуха. К.: Альтерпрес, 2009. 448 с.
7. Мартинова О.А. Навчальний посібник з дисципліни «Заповідна справа». ДонНТУ, 2011. 75 с.
8. Попович С.Ю. Природно-заповідна справа: навч. посіб. К.: Арістей, 2007. 480 с.
9. Природно-заповідний фонд України загальнодержавного значення (довідник). К.: Врожай, 2009. 40 с.
10. Фурдичко О.І., Сівак В.К. Заповідна справа в Україні: підручник. Чернівці: Зелена Буковина, 2005. 336 с.
11. Червона книга України. Рослинний світ. М-во охорони навколиш. природ. середовища України, Нац. акад. наук України; за ред. Я. П. Дідуха. Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 900 с.